

РЕШЕНИЕ

№ 108

гр. София, 30 юни 2021 г.

Върховният касационен съд на Република България, I НО, в публично заседание на четиринадесети май през две хиляди и двадесет и първа година, в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: РУМЕН ПЕТРОВ
ЧЛЕНОВЕ: СПАС ИВАНЧЕВ
ДЕНИЦА ВЪЛКОВА

при секретар Марияна Петрова, при становището на прокурора Петя Маринова, изслуша докладваното от съдия Спас Иванчев наказателно дело № 359 по описа за 2021 г.

Производството по реда на чл. 346 т. 1 от НПК е образувано по подадени касационни жалби от осъден подсъдим – В. Н. И. и защитата му срещу въззивно решение № 100001/19.02.2021г. по ВНОХД № 194/2020 г. на Апелативен съд – Велико Търново.

С жалбата се ангажират касационни основания, свързани с нарушение на закона и допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, като се иска оправдаване на дееца по повдигнатото обвинение.

Алтернативно се иска отмяна на постановеното решение и връщане на делото за ново разглеждане.

Твърди се, че обективната истина по делото не е разкрита, били игнорирани чрез преиначаване писмените доказателства относно алиби на дееца за твърдени от П. срещи и на доказателствата, сочещи на заемни отношения между „Алко Груп“ ООД и последния. Оценката и анализът на събраните доказателства според касатора са били порочни.

Акцентираща се на довод, че изводите на инстанциите по същество са изградени въз основа на предположения, като едно от тях е за авторството на починалия П.. Твърди се, че не е доказан общност на умисъла, по отношение на това обстоятелство липсвал правен анализ и от двете инстанции.

Присъдата и решението почивали на „оговор“, като липсвали преки и косвени доказателства. Инстанциите ценели предположения, като ги посочвали като косвени доказателства, с които се опровергал т.н. „оговор“. Мотивната част била частична, което съставлявало липса на мотиви и съответно абсолютно процесуално нарушение. Излагат се пространни съображения защо обясненията на П. били „оговор“, като се поставя въпрос защо в една част те се кредитират, в друга не. Оспорва се възприемането на срещи с П., тъй като били представени доказателства, че подсъдимият не е бил в страната.

Оспорва се разпита извършен по отношение на П., доколкото не присъствал на него, като се признава, че законът не бил нарушен. Прави се оплакване за неосъществена очна ставка, която съдът се опитал неуспешно да извърши, тъй като П. бил вече починал. Навеждат се аргументи относно обясненията на починалия П., които в една част били възприемани от съдилищата като недостоверни, но в друга част пък с тях се обосновавала виновността на подсъдимия И.. Настоява се, че

тежестта на доказване била обърната във вреда на подс.И., в нарушение на презумпцията за невиновност. Касаторът се позовава на ВДС, съдържащо в себе си „разузнавателна беседа“, като част от аргументацията на съдилищата, като отбелязва, че неправилно е възприета от въззивната инстанцията липсата на оказан натиск, заплахи и предупреждения при провеждане на разпитите в досъдебното производство, както и че обясненията на П. не били събрани и проверени в съдебната фаза.

Касаторът твърди, че в мотивите си съдът прави опит да обоснове недоказана дейтелност на подс.И. с косвени доказателства, които обаче евентуално касаели дейността на П.. Защитата прави критичен анализ на мотивите на съда, като акцентира на обясненията на П., които се опровергавали от св.М. П., като съотнася опровержението на част от представените от този деец обстоятелства върху цялостната достоверност на обясненията.

Развиват се тези за недоказаност на отправени заплахи за палеж и убийство от малкия син на подс.И., които не били породили страх и затова не осъществявали състава на чл.144 от НК, като посочва, че синовете на пострадалите били източници на такива твърдения, без да са потвърдени от друга гласни доказателства, нито пък били подадени подобни жалби от пострадалите в органите на МВР. Като обратен аргумент се привеждат показанията на св.Д., която била чула „грозни клетви“ по адрес на семейството на подсъдимия (тоест присъствала) и които не били възприети като достоверни от въззивната инстанция, тъй като не се спомняла точните думи и не била видяла кой ги е отправил. По такъв начин съдът подбирал доказателствата и изопачавал истината в мотивите си.

Касаторът оспорва мотивите на съда, като ги квалифицира като изопачаване по отношение на счетоводната експертиза по делото, като настоява за наличието на заемни отношения. Според защитата, неравнението на задълженията между оборотната ведомост- по счетоводните сметки и баланса за годините 2013-2017, не можело да води до извода, че въпросното задължение на „Алко груп БГ“ ООД към л.П., в размер на 48 222лева, не е съществувало. Настоява, че плащанията към П. са между търговски дружества, по банков път и твърденията за наличието на користен елемент , без да бъдат оборени с документи тези обстоятелства и твърдения от обясненията на подс.И., били необосновани и необективни правни изводи. Според защитата съдебноикономическата експертиза по делото били издигната от съда като доказателство и доказателствено средство. Неясно било защо съдът е възприел за категорично установено преминаването на автомобил с подс.П., тъй като при видеотехническата експертиза било установено само предположително евентуално преминаване на неговия лек автомобил. Освен това се отчитало движението на автомобил, не на човек, не се установявал броя на пътниците, нито на причините за избрания маршрут във връзка с версията на П.. Оспорва маршрута , установен с движение по клетки на мобилния оператор на телефона на извършителя. Заявява, че косвените доказателства почивали на вероятности, а присъдата не трябвало да се основава на вероятности. Касаторът посочва, че е възможно П. да е бил в района но това не било престъпление. Анализът на посоката на придвижване можел да с приеме като насока за разследване, но не и като доказателство. Останалите експертизи не доказвали кой е убиецът. Иззетите барутни частици били намерени по всички заподозрени, а пък изстрелите били по-малко от броя на заподозрените, поради което това веществено доказателство било дискредитирано.

Посочва се, че П. и подс.И. са били дългогодишни приятели, поради което се оспорва помагачеството на последния- посочването на П. на къщата на пострадалите, тъй като било нормално да пътуват в един автомобил и да посетят селото Б..

Инстанциите също така не били анализирали субективната страна на деянието и дали тя е доказана по отношение на обвиненията към подс.И., нямало категорични доказателства каква е била целта на посещението им, нямало данни по делото подс.И. категорично и ясно да е заявил, че желае смъртта на С. и че е готов да заплати за това.

По отношение на деянието на подбудителя се излагат доводи, че не било доказано, че П. е извършител, като не била проверявана версия от разследващите за други двама извършители, за което съобщил обвиненият за извършителство. Съдът обаче не бил взел отношение в тази връзка. По делото не било установено П. да е взел решение за извършване на престъпление (което било видно и от неговите обяснения) в резултат на предхождащо мотивационно деяние на подбудителя. Заявява се, че имало данни само за неуспяло подбудителство за побой от подс.И., като „подбуждането“ и „подбудителството“ са били две различни изпълнителни деяния.

Поредно оплакване е относно игнорирането от съда на писмени доказателства по делото, свързано с пребиваването в Република Сърбия на подс.И. със семейството му и които уличавали П. в лъжа.

По предявените граждански иски се твърди, че те са изначално неоснователни, но и не били разгледани критериите, по които следва да се присъдят неимуществените обезщетения. Не били и съобразени задължителни указания по приложение на съдебната практика. Допълнително се посочва, че синовете на пострадалите не зависели финансово от родителите си и в тази връзка съдът не бил изложил съображения.

Прокурорът от ВКП в съдебното заседание заявява, че жалбата с допълненията са допустими, но не са основателни. Постановеното решение не противоречи на европейското законодателство, като въззивната инстанция, спирайки се на този въпрос, е отговорила подробно на идентичните оплаквания пред нея. Посочва, че претендираните процесуални нарушения не са налични и не са основание за отмяна за съдебния акт.

Прокурорът счита, че обвинението е доказано по категоричен начин, атакуваното въззивно решение според него не почива на предположения, както се твърди в жалбата, а съдът бил изложил подробни съображения, анализирал е доказателствените средства и е извел правнорелевантни изводи за извършеното престъпление. По отношение на гражданския иск отбелязва, че е определен по справедливост.

Гражданските ищци и частни обвинители Д. И. С. и З. И. С., редовно призовани, явяват се лично и се представляват от повереник. Последният поддържа становището на прокурора от ВКП, като заявява, че по всички депозираны възражения е взето отношение от частното обвинение при предходните две инстанции по същество.

Моли да се остави без уважение касационната жалба, като изложените доводи за неправилно установена фактическа обстановка не съставлявали позоваване на касационно основание. При установяването на тази обстановка не били допуснати нарушения, които да водят до отмяна на решението. Претендира да се присъдят направените разноски пред настоящата инстанция

Подсъдимият В. Н. И., редовно призован, доведен, се явява лично и се представлява от защитници. В пледоарията по същество се иска уважаване на касационната жалба с допълненията. Акцентира се на наличието на заемни отношения между подсъдимия и починалия П., както и на пътуване до Република Сърбия, като се твърди, че при пътуване извън ЕС задължително се извършва регистриране. Защитата заявява, че е осъден невинен български гражданин при условията на класически „оговор“.

Моли да се постанови оправдаване на дееца, алтернативно се иска отмяна на решението и връщане на делото за ново разглеждане за отстраняване на допуснати съществени нарушения на процесуалните правила.

Подсъдимият И. пледира, че никога не бил искал да бъде извършено престъплението, за което е обвинен. Оспорва доказателствения анализ на двете инстанции по същество, причините за влошени отношения с пострадалите и възможността си да даде паричната сума, която според обвинението е получена от П., за да извърши убийството.

При упражняването си на правото да се изказва последен, подс.И. се фокусира върху документите във връзка му се пребиваване в Република Сърбия.

При последната си дума подсъдимият И. иска да бъде оправдан, имал семейство, бизнес, работа, цял живот се бил трудил, като загубил единият член на семейството си.

Заявява, че никой не му дал възможност да зададе въпроси на П. – какви са тези пари, как е бил на тези срещи, на едната от които се бил пазарил, на другата-умолявал.

Върховният касационен съд, I-во наказателно отделение, след като обсъди доводите на страните и извърши проверка в пределите на чл. 347 ал. 1 от НПК, установи следното:

С присъда № 8/21.20.2020г. по НОХД № 75/2019г. на Окръжен съд – Габрово подсъдимият В. Н. И. е признат за виновен в извършване на престъпления по чл.116, ал.1, т.4, пр.последно, вр.чл.115, вр.чл.20, ал.3 и 4 от НК, по чл.216, ал.1, вр.чл.2, ал.3 и 4 от НК, като му е наложено съответно наказание от 20 години лишаване от свобода и 5 години лишаване от свобода за всяко едно от престъпленията.

Оправдан е по обвинението да е извършил деянието по чл.116 от НК на 09.07.2017г.

Оправдан е също така по обвинението да е извършил престъпление по чл.330, ал.1,вр.чл.20, ал.3 и ал.4 от НК.

Оправдан е по обвинението да е извършил деяние по чл.339, ал.1 от НК – държане на боеприпаси.

Приложен е чл.23, ал.1 от НК, като за изтърпяване е определено най-тежкото наложено наказание, а именно-20 години лишаване от свобода, което да се изтърпява при първоначален строг режим.

По предявените граждански иски подс.И. е осъден да заплати сумите от по 200 000лева на двамата граждански ищци за претърпени от тях неимуществени вреди от смъртта на всеки един от двамата им родители.

Присъдени са разноските по делото в тежест на подс.И., като за сметка на държавата са останали направените разноски от 4327.23лв. по време на досъдебното производство и от 498.81лв.-по време на съдебното производство.

С атакуваната с касационни жалби от защитниците на под.И. първоинстанционна присъда е потвърдена изцяло с решение № 100001/19.02.2021г. по ВНОХД № 194/2020г. на Апелативен съд – Велико Търново. С това решение на подсъдимия И. са възложени и разноските, направени от частните обвинители и граждански ищци за повереник пред въззивната инстанция.

Настоящото касационно производство е първо по ред.

Касационните жалби са подадени в срок и от надлежно легитимирано лице със съответен правен интерес – осъденият подсъдим В. Н. И., както и неговият защитник.

Разгледани по същество, касационният състав намери, че те се явяват неоснователни.

Фокусът на жалбата е поставен изцяло върху обвинението по чл.116 от НК и в по-малка степен по гражданските искове. Обвинението по чл.216 от НК не е коментирано от жалбоподателя, нито оправдаването по чл.330 и чл.339 от НК. Последните обвинения, предвид липсата на съответен протест или жалба от частното обвинение, не са дискусабилни в настоящия процес.

Като цяло и по същество касаторът претендира необоснованост на съдебния акт, оспорвайки доказателствения анализ на съдилищата по същество, което по начало не съставлява касационно основание за разглеждане на жалбата. Разбира се, оспорването се допълва с твърдения за превратно и изопачено интерпретиране на събраните по делото доказателства, което принципно съставлява съществено нарушение на процесуалните правила.

На първо място касационният състав намира за необходимо да посочи, че идентични на касационните оплаквания са направени и пред въззивната инстанция. Последната е дала последователен и задълбочен отговор на всяко едно възражение, който може да бъде споделен изцяло.

Даденият отговор на възражението за разпит на обв.П. пред съдия от първоинстанционния съд в отсъствието на настоящия подсъдим В.И. е съобразен с нормативните изисквания, при които е проведен разпита. Оплакванията имат субективен характер, което не означава, че те са основателни. Задължението за съпоставяне на двамата подсъдими няма императивен характер и е по преценка на разследващите органи или на съда, като то може да се осъществи във всеки един момент на процеса, стига, разбира се, да се провежда съдебно следствие и делото да се разглежда по същество-т.е. до приключване на съдебното следствие пред въззивната инстанция. Нормата на чл.6,т.3,б.“д“ от КЗПЧОС изисква единствено обвиненото лице да участва в разпита или да изисква разпит на свидетелите, свидетелстващи против него. Разбира се, че в унисон с универсалното правило за свободна реализация на правото на защита на обвинените лица, тази норма може и трябва да бъде съотнесена и към другите обвинени в това производство лица, особено по отношение на тези, които уличават конкретния подсъдим в извършване на престъпление. Правото да зададе въпроси в лично качество или чрез защитника си, е абсолютно - т.е. е непротивопоставимо от когото и да било по каквато и да е причина. Единствено заболяването на П. е преклудирало тази възможност, която неминуемо би се

реализира в процеса на наказателното производство, но това са обстоятелства извън волята на решаващите съдилища. Доколкото това право е можело да се реализира във всеки момент, не може да се приеме, че липсата на съпоставяне или на възможност за задаване на въпроси е опорочило невъзвратимо наказателното производство. Процесуалния закон в такива случаи е дал съответни гаранции, че гласното доказателство няма да бъде погубено, че при определени условия то ще послужи на основната цел на наказателното производство- достигане на обективната истина.

Практиката на ЕСПЧОС – решение Kostovski от 20.11.1989г., решение Windisch от 27.09.1990г., решение Isgro от 19.02.1991г. и др., установява правилото, че осъдителната присъда не може да почива единствено или върху показанията на свидетел, по отношение на когото подсъдимият не е разполагал с „пълноценна и своевременна възможност“ да му зададе въпроси. По отношение на обясненията на подсъдимия наказателнопроцесуалния кодекс също е поставил условия и е гарантирал обективността на установяваните обстоятелства. Самопризнанието и т.н. “оговор“, който включва самопризнание плюс обвинителни твърдения за друг/и подсъдим/и не са достатъчни за постановяване на осъдителна присъда, която не трябва да се основава само и единствено на тях. Това са процесуални изисквания, по които в съдебната практика няма никакъв спор. Необходимо е да се допълни, че за разлика от свидетелските показания обаче обясненията на един или друг подсъдим, дори когато уличават съучастник, се подчиняват на особения режим, продиктуван от възможността на обвинените лица да преценяват дали да дават обяснения или не – чл.115, ал.4 от НПК, включително и дали да участват в едни или други процесуални действия, като очната ставка например. Тоест, може да се заключи с положителност, че правото на подс.И. да иска съпоставяне с уличаващия го подсъдим се противопоставя на правото на другия подсъдим, в случая П., да откаже да участва в подобно действие. Поради това не може да се заключи априори, че правото на справедлив процес на подс.И. е нарушено поради липсата на такова съпоставяне. В крайна сметка необратимото тежко заболяване на последния, с последвала смърт на 16.10.2019г. е преустановила изобщо възможността да се разиска подобна процесуална ситуация.

Оспорването на правнологическата дейност на съда тангира с обосноваването на постановените съдебни актове, което обстоятелство, както се отбелязва вече, не съставлява касационно основание.

Въпреки това касационният състав намира за нужно да посочи, че основателността на обвинението не почива само на т.н. “оговор“, или на обясненията на извършителя П.. Съдилищата не са процедирали превратно при оценката на тези обяснения, а и изобщо по отношение на доказателствата по делото като цяло. Касаторът оспорва поотделно всеки един обвинителен факт, като предлага различни алтернативи за причините, поради които тези факти са обективна реалност. Различните възможности биха могли да разколебаят обвинителната теза единствено и само ако се разглеждаха поотделно, а не в тяхната взаимовръзка. Защитата и самия касатор могат да дават оценка по този начин и това е техен субективен избор за реализиране на защитната теза, но съдилищата са задължени да разглеждат поредицата от събития в тяхната взаимовръзка, в тяхната логическа последователност и обусловеност.

Има безспорно установени обстоятелства – настъпилата смърт на син на подс.И., влошени взаимоотношения със съседите и пострадали по делото на този подсъдим. Отричането на подобни влошени взаимоотношения не продуцира достоверност на такава теза, тъй като са налице множество свидетелски показания в обратна насока.

Не е спорно обстоятелството за търговските взаимоотношения на подс.И. с П. и напълно е възможно двамата да са влезнали в заемни отношения, дори и да се приеме, че счетоводното отчитане на тези взаимоотношения да не е изцяло съобразно изискванията, т.е да не е перфектно. Но възниква въпросът, на който съдилищата са задължени да дадат отговор, защо заемни отношения от преди четири години са намерили своето разрешение в периода на извършеното убийство. Отделен е въпросът, но съвсем немаловажен, че счетоводно подс.П. е дължал пари на „Алко груп БГ“ ООД, а не обратното.

Точно три дни преди убийството, на 07.08.2017г., в [населено място] П. е получил (безспорно установен факт) левовата равностойност на 5 000 евро, която стойност напълно съответства на обичаен задатък при сделки на стойност от 25 000 евро. Същият ден е разкрил като представител на „Шато инвестмънт“ ЕООД и разплащателна сметка в [населено място], Русенска област, която е закрыта на 27.10.2017г. Необходимо е да се отбележи, че заемните отношения към 2013г. не включват това юридическо лице, нито пък разходния касов ордер е издаден към него, а е към П. в качеството му на физическо лице. Нищо не е налагало превода да бъде извършен след извършване на убийството на двамата пострадали, освен ако не е съществувало твърдяното от П. задължение. Очевидно е позоваването на случайно съвпадение, но значително по-логичното обяснение е това на П.. Възможността това наистина да е съвпадение обаче по делото е изключена по силата на логичната последователност в действията, както на П., така и на подс.И.. Освен това и подс.П., като извършител, е знаел твърде добре какво е сторил и в чий интерес, затова си е поискал веднага, на същия ден уговорената сума. Подс.И. по необходимост пък е разбрал за палежа на къщата на съседите и убийството им, но независимо от почитането на 40 дни от смъртта на сина си и това трагично събитие в непосредствена близост до дома му, е побързал да се издължи. Няма съмнение, при такива необичайни, екстремни условия, че това не е погасяване на обичаен заем, който датира с многогодишна давност, за какъвто се представя, а е спешно издължаване на уговорената сума за поръчаното убийство. Поради тези причини възприемането на левовата равностойност на 25 хиляди евро, предадени на П. за заплащане на поръчаното убийство от съдилищата по същество, е напълно логично и обосновано, а обратната, защитна версия, с основание е отхвърлена като несъстоятелна.

Много е важно да се отбележи също така, че подс.П. не е имал личен мотив за извършване на такова престъпление, той не е познавал пострадалите, не е посещавал селото, докато подс.И. не го е поканил. Независимо от отричането, подс.И. е имал такъв, като е без значение доколко мотивите са му основателни. Той е бил във влошени отношения с пострадалите и най-вече с И. С. по повод имотни спорове, по повод на кучета (които са прибрали в двора на подсъдимия И. едва след убийствата според кметския наместник М. А.-л.50 от т.1-ви по НОХД № 75/2019г. на Габровски ОС, съдебно заседание от 13.08.2019г.), изявил е желание да закупи имота на св.Д. С., в чиято къща са живеели родителите му, тази линия на поведение е била дори

поощрена след и от убийството. Като основна причина обаче се изтъква от самия подсъдим И. (обяснения по чл.222 от НПК, приобщения по надлежния процесуален ред – том 1-ви от дос.п-во, стр.50,51), а и от обясненията на П., отправени клетви от спривавия пострадал И. С. по повод построени стени по границата на имота- „че за всяка една стена ще умира някой от синовете му“. Негативното отношение на пострадалите по време на погребението е потвърдено и от св.М. Д., разпитана за първи път по време на съдебното следствие пред съда от първата инстанция (макар и, както правилно отбелязва въззивната инстанция, да не е съвсем конкретна). Този предрасъдък, макар и ирационален, заема централно място в мотивацията на подс.И., като отделно взетите мотиви и разгледани в тяхната цялост оформят целта му пострадалите да бъдат лишени от собствения им имот, а и от живот.

Тези установени обстоятелства не могат да бъдат игнорирани и простото обяснение, че П. е напуснал пределите на договорката за малтретиране на пострадалите със самоинициативно убийство с палеж, е непротивопоставимо на изложените мотиви, съчетани с дадените обяснения от П. и извършените плащания. Всъщност абстрахиране от последните, чрез възприемане на тезата за връщане на заем, също така не е възможно, тъй като П. има един-единствен мотив за извършване на престъплението-без значение дали е извършителство или подбудителство, съчетано с подпомагане на извършители (теза, която с основание е отхвърлена от съдилищата по отношение участие на други, неустановени по делото лица като извършители), и той е изцяло користен. Неговият мотив не е личен по отношение на пострадалите, които не е познавал, а е само финансово обусловен. Тезата, че е преминал в екстес на умисъла, е абсурдна, при конкретния размер на получените средства, начина на вземане на решение – съвместно с подс.И. (подбуден от него съвсем детайлно) и последователността при извършване на престъплението. За извършване на деянието решението е взето предварително, с предварителна подготовка, в равновесно състояние на духа, самото то е извършено в една относително спокойна обстановка, без да крие каквито и да било рискове за П. и които да налагат да взима бързи и непредвидени решения, тоест не е имало никакви условия (внезапни и екстремни) за възникване на екстес на умисъла. По време на производството са излагани и тези за умишлен екстес, за желание на П. да навреди/набеди за убийството подс.И. с цел да получи бъдещи облаги – които противоречат обаче както на здравия разум, така и на обективно стеклите се взаимоотношения след извършване на деянието- а именно заплащането за „поръчкото“ престъпление. Подобни защитни тези не могат да бъдат възприети по друг начин, освен като алогични и изградени въз основа на пожелателно мислене, но не и основани на установените по делото факти. Поради това не може да споделен и упрекът към съдилищата за неправилно и изопачено, превратно интерпретиране на фактите. Инстанциите по същество са анализирали логично и последователно влошените взаимоотношения между пострадалите и подс.И., наличието на мотиви при подбудител и извършител- различни естествено, подновени взаимоотношения между тях и финансово обусловени, с плащане преди деянието и след него - задатък и пълна сума, желанието да бъде придобит имота преди и след престъплението, което е един перманентен лайтмотив в действията на подс.И. наред с чистото желание за отмъщение.

Въззивната инстанция е изложила напълно споделими мотиви за действителните цели на подс.И., в противовес на защитната му теза. С основание е

прието, че липсата на подадени жалби далеч не означава липса на оплакване, макар и не пред надлежни органи, за поведението на подсъдимия и синовете му. Същото се отнася и до твърденията за производство на алкохол в дома на подсъдимия, което не се опровергава от приложения по делото фотоалбум от извършеното претърсване на дома на подс.И.. Важно е субективното усещане на пострадалите, които са били недоволни от тези действия на подс.И. и което е създавало допълнителен повод за напрежение между двете семейства.

Несъмнено е, че има срещи на подсъдимия с П., има уговорена и предадена сума на два пъти, има и конкретен резултат – убийство на двама души и палеж след това на имота, в който за живеели. При тези безспорно установени обстоятелства защитната теза представлява логически абсурд и законосъобразно е отхвърлена, тъй като и правната, и житейската логика изключват възможността случайно да се е достигнало до смъртоносния резултат. Действията и на П., и на подс.И. са обмислени, предварително мотивирани - за подс.П. от користи подбуди, на подс.И. от желание за отмъщение на двамата възрастни пострадали за тяхното отношение към синовете му и семейството му като цяло. Извършването на престъплението е съпроводено с предварителна подготовка и детайлно планиране, влизането в двора на пострадалите е целенасочено и уверено. Починалия П. е тръгнал от [населено място] - където е местоживеенето му и е стигнал до [населено място], след деянието се е върнал пак в [населено място]. Поставя се въпросът дали той е извършил деянието или не, тъй като обясненията му в тази част не съставляват пълно самопризнание. Защитата на подс.И. се позовава на това обстоятелство, като твърди, че то дискредитира цялостно обясненията на починалия деец.

Това възражение следва да се отхвърли като неоснователно. П. в нито един момент не се отклонил от признанието за своята отговорност и участието си в убийството, отхвърлил е единствено степента на своето участие – т.е, че не е бил извършител, а е подбудил и подпомогнал неустановени по делото лица. Той не е бил задължен да признава своето физическо извършителство на деянието, като за съдилищата е останала неизвестна причината за такова отричане – доколкото наказателната отговорност на П. е в достатъчна степен ангажирана със самопризнанието за неговото участие, в степента, която той сам визира. Никакво основание обаче няма да се възприеме, че липсата на самоуличаване по отношение на физическото изпълнение на убийството на две лица дискредитира като цяло обясненията на дееца. Изложените доводи от съдилищата са в пълно съответствие с всички факти по делото и не влизат в явно противоречие с тях, те са логични и последователни. Що се отнася до участието в изпълнителното деяние на П., то от показанията на св.М. П. по несъмнен начин може да се направи еднозначния и категоричен, безспорен извод, че извършител е едно лице.

На въпроса дали това лице е самия П., обосновано съдилищата са дали обоснован и логичен положителен отговор. Критиката на защитата не може да бъде споделена. Наистина, използван е недотам прецизен процесуален подход при възприемане и описване на установената фактическа обстановка, който е на събраните косвени доказателства. В случая липсват преки гласни доказателства - доколкото П. не описва свои лични действия, от които да могат да се извлекат директно описаните действия като система от телодвижения, извършени от този деец. Предвид на това, описанието на негови действия е извършено от инстанциите по

същество процесуално неточно. В крайна сметка неудачната процесуална техника не пречи да се направи същия и безспорен извод от събраните по делото косвени доказателства относно П.- той е получил цялата сума, част от нея лично, част чрез пълномощника си, св.М. А., негова бивша съпруга, той е разполагал с огнестрелни оръжия, произвел е изстрели, микрочастиците от които са намерени по волана и ръкавиците в управлявания от него автомобил. Те са идентични със състава на намерения в тялото на убития И. С. проектил. По силата на всички установени косвени доказателства изводът е само един - че деянието е извършено по този начин, а авторството на действията следва от стройната логическа верига на тези факти при оценката им поотделно и в тяхната съвкупност – свидетелски показания, вещствени доказателства и наличието на изцяло користен мотив за извършване на деянието. Наистина, подобни микрочастици са намерени и при подс.И., също при неговия син, св.В.В.И. и св.М. М., като в тази връзка от защитата се отправят възражения относно достоверността на подобно изземване и изследване. Не е необходимо да се изследва възможността за отсояване на подобни микрочастици при контакт с П., достатъчно е да се отбележи, както е сторила и въззивната инстанция, че обвинение на тези лица за извършителство не е повдигано и не се налага да се изследват обстоятелствата, при които такива микрочастици са попаднали по ръцете на подсъдимия, неговия син, както и на приятеля на сина.

Въззивната инстанция е изложила подробни и прецизни мотиви относно възраженията за срещите на подс.И. с П. и относно презграничните пътувания до и от Република С., които не е необходимо да се повтарят, тъй като напълно се споделят от касационната инстанция. Впрочем е важно обстоятелството дали подсъдимите са се договорили за извършването на убийството, като единият е подбуждал и подпомагал, а другият се е съгласявал с предложението, а не колко пъти са се срещали. Че договорката е имала реални параметри, става съвсем ясно от уговорената и предадена сума, както и от всички останали доказателства, които очертават поведението на двамата подсъдими, и които са обсъдени в цялост от въззивната инстанция.

Също така са напълно споделими доводите относно проведените разговори между подс.И. и П., за тяхната среща и проведения разговор, както и за разговор между подс.И. и св.В. И., негов син, а също така и със св.Х. Х., контролирани чрез СРС. За отбелязване е, че въпреки започналите полицейския действия по разкриване на извършителите на убийството, които подс.И. е определил като „натиск“, той не се е отказал от идеята да закупи опожарения имот, а силно е настоявал покупката да се реализира, ако е необходимо и опосредено, чрез фигурата на подставеното лице (сламен човек), което може да е повече от едно - поне според твърденията в СРС на самия подсъдим И.. Което обстоятелство всъщност разкрива действителните мотиви на подс.И., в разрез с излаганата защитна теза за ексцес на П., като съвсем отделен е въпросът за моралната укоримост на подобно поведение при насилствената смърт на неговите съседи.

В заключение, всяко едно възражение на защитата детайлно е било подложено на обсъждане и е даден отговор в съответствие със закона, правната и житейската логика. Критиката за изопачено и невярно интерпретиране на доказателствата е напълно неоснователна. Както справедливо се отбелязва от въззивната инстанция, това, че защитната теза не се споделя, не означава, че изтъкнатите доводи са антагонисти на правнологическия анализ и житейското съответствие. В този смисъл

установената фактическа обстановка е плод на законосъобразен доказателствен анализ и не са допуснати твърдените съществени нарушения на процесуалните правила, които да са ограничили не само по недопустим начин правото на защита на подс.И., а и в цялостен, смислово-съдържателен аспект.

По отношение на правната квалификация на деянието и съответствието и с обективната и субективна страна на деянието въззивния съд е възприел обвинителната теза, също както и съдът от първата инстанция. Касационният състав не намери основания за ревизия на тези изводи, доколкото се установява по несъмнен начин подбудителската дейност на подс.И., подпомагането на физическия извършител П. и конкретния резултат- предумишленото умъртвяване на повече от едно лице, И. и Е. С.. Въззивната инстанция е изложила подробни доводи за подбудите за извършване на това деяние, мотивировката на действията и на двамата подсъдени, които са в пълно съгласие с така установените факти. Обвинителната квалификация е възприета законосъобразно, като разбира се, са изложени съображения и относно оправдателната част на първоинстанционната присъда-относно датата 09.07.2017г.

Въззивната инстанция с основание не е възприела доводите на съда от първата инстанция за преквалификация на първоначалното обвинение за деяние по чл.330, ал.1, вр.чл.20, ал.3 и ал.4 от НК по отношение на подс.И. в такова по чл.216, ал.1, вр.чл.20, ал.3 и ал.4 от НК, но както тя е отбелязала, липсата на протест или жалба от частното обвинение препятства невъзвратно възможността за ревизия на този недостатък. Това прави излишно излагането и на касационни доводи в тази връзка, като същото се отнася и за оправдаването на подс.И. в частта по обвинението за извършено деяние по чл.339, ал.1 от НК.

Наложено наказание е съответно на извършеното престъпление, като в достатъчна степен съдилищата са се мотивирали по спазване на правилата по чл.36 от НК. Разбира се, касационната инстанция не би могла да се съгласи с доводи като изложените – че предвидените по-тежки наказания от конкретно избраното са несъразмерно тежки, тъй като той не бил извършител, а участието му било като подбудител и помагач. Всъщност законодателят не прави такава и то генерализирана разлика, поведението на подс.И. е значително по-укоримо, тъй като той е „основния двигател“ за извършване на престъплението, естествено улеснен от необратимото заболяване на подс.П., без това да бъде изтъквано отделно от съдилищата. Единствено при помагачество може да бъде преценявано смекчаване на наказанието по реда на чл.55 от НК, но случаят не е такъв, освен подпомагането, имаме и активно, нетърпящо отказ, подбудителство. Въззивната инстанция пунктуално е изброила отегчаващите вината и отговорността обстоятелства – стр.57 от мотивите на решението си, последен абзац, но въпреки всичко касационната инстанция счита, че е подценена тяхната относителна тежест, която е значително по-висока и предполага друга алтернатива на наказанието по чл.116 от НК.

Неоправданото снизхождение обаче не може да бъде ревизирано от касационната инстанция, тъй като е лишена от легитимния процесуален инструментариум – протест на прокурор или жалба от частното обвинение. Що се отнася до деянието по чл.216 и приложението на чл.23, ал.1 от НК не е необходимо да се изтъкват допълнителни доводи, освен това не са изложени оспорващи доводите на въззивната инстанция касационни възражения точно в това отношение.

По отношение на предявените граждански искиове, уважени в пълен размер от инстанциите по същество;

Въззивната инстанция е изложила своите аргументи, които в цялост се споделят от касационния състав. Настъпилата вреда и за двамата граждански ищци е непоправима, правото познава единствено паричното обезщетение като заместващ способ за репарирание, доколкото неимуществените вреди са неизмерими с пари. Колкото и да е недостатъчно, съдът не разполага с друга алтернатива, освен да отсъди по справедливост. Начина на извършване на деянието, проявената безчувственост и кощунствено отношение към мъртвите тела са твърде фрустриращи елементи на изпълнителното деяние, които са приети много тежко от синовете. Затова и според касационния състав справедливостта изисква обезщетението да е в пълния размер на предявените граждански искиове. Убитите родители и техните синове са били в близки отношения, запалената къща всъщност е принадлежала на Д. С., като пребиваването на майката и бащата е основано на семейственост и роднинско разбирателство с низходящите. Липсата на финансова зависимост, изтъквана от защитата, не е аргумент, който да се прецени като фактор за намаляване на неимуществената претенция, като обстоятелство, което е в състояние да заглуши болката и страданието от жестоката смърт и на двамата родители. Напротив, очевидно е, че синовете са изпълнявали синовните си задължения да се грижат за своите родители, като това не е тежест, а морална отговорност и повод за още по-близки отношения. По тези съображения съставът на ВКС прие, че решението следва да бъде потвърдено и в тази част.

В заключение, тъй като не намери претендираните от касатора в жалбите основания за отменяване или изменяване на въззивното решение, съставът на ВКС намери, че то следва да се потвърди изцяло.

Що се отнася до претенцията по чл.189, ал.3 от НПК от повереника на частните обвинители за присъждане на заплатено адвокатско възнаграждение за явяване пред третата инстанция, съдът намери, че тя е основателна, с оглед потвърждаването на въззивното решение и съответната осъдителна присъда.

С оглед на това и на основание чл.354, ал.1, т.1 и чл.189, ал.3 от НПК, Върховният касационен съд, първо наказателно отделение

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ в сила въззивно решение № 100001/19.02.2021г. по ВНОХД № 194/2020г. на Апелативен съд – Велико Търново.

ОСЪЖДА подс.В. Н. И. да заплати направените по делото пред настоящата инстанция разноски за адвокатско възнаграждение на повереник в размер на по 1200лв. за всеки един от частните обвинители.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване или протест.

Председател:

Членове:

- 1.
- 2.